

Duurzaamheidsvisie
Gemeente Midden-Drenthe

Aanleiding

Bij besluit van 13 januari 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders ingestemd met de Ontwerp Duurzaamheidsvisie en besloten om het plan op basis van de inspraakverordening van de gemeente Midden-Drenthe voor zienswijzen ter inzage te leggen. De Ontwerp Duurzaamheidsvisie heeft met ingang van 21 november 2019 tot en met 10 januari 2020 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode had iedereen de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. Er zijn zestien zienswijzen ingediend.

In deze nota zijn de zienswijzen samengevat en geeft de gemeente hierop een reactie. Tevens is aangegeven of er aanleiding is om de visie aan te passen. Daarnaast stellen we één ambtelijke wijziging voor. Deze ambtelijke wijziging is ook in deze nota benoemd.

Schriftelijke zienswijzen

De zienswijzen worden hieronder afzonderlijk samengevat en van een reactie voorzien. Wanneer de zienswijze leidt tot een aanpassing of wijziging in het ontwerpbestemmingsplan, wordt dit direct onder de betreffende zienswijze aangegeven. Hieronder volgen de zienswijzen van overlegpartners, bedrijven en inwoners.

Zienswijzen overlegpartners, inwoners en bedrijven

Indiener	Naam	Adres
1	Energie Coöperatie Hooghalen	NVT
2	Stichting Astron	Oude Hoogeteensedijk 4, 7991 PD, Dwingeloo
3	TP Solar BV	Melbournestraat 9, 1175 RM, Lijnden
4	Woonservice	Postbus 29, 9430 AA, Westerbork
5	Groenleven	De Ynfeart 7, 8447 GM, Heerenveen
6	Attero	Postbus 40047, 7300 AX, Apeldoorn
7	Inwoner 1	NVT
8	Inwoner 2	NVT
9	Inwoner 3	NVT
10	Inwoner 4	NVT
11	Duurzaam Drijber	NVT
12	Inwoner 5	NVT
13	Inwoner 6	NVT
14	Inwoner 7	NVT
15	Natuur en Milieufederatie Drenthe	Hertenkamp 6, 9401 HL, Assen
16	Inwoner 8	NVT

1. Energie Coöperatie Hooghalen

Zienswijze

Verzoek van de Energie Coöperatie Hooghalen is om steun en bereidheid van gemeente te vragen voor ontwikkeling van één of meerdere innovatieve kleine zonneparken in de nabijheid van de dorpskern Hooghalen. De steun en bereidheid uit te spreken in de Duurzaamheidsvisie.

Reactie gemeente

De ontwikkeling van kleine zonneparken past prima binnen de uitgangspunten van de Duurzaamheidsvisie. Graag nodigen wij u uit om een principeverzoek in te dienen voor de ontwikkeling van de zonneparken die u voor ogen heeft. De ontwikkeling van de kleine zonneparken nemen we daarnaast ook op in het uitvoeringsprogramma.

2. Stichting Astron – Oude Hooogeveensedijk 4, 7991 PD, Dwingeloo

Zienswijze

Astron beschikt over twee radiotelescopen. De ene telescoop staat binnen onze gemeente, de andere er net buiten. De radiotelescopen zijn gevoelig voor storing van apparatuur en installaties die energie opwekken, waaronder bijvoorbeeld zonneparken. In de Provinciale Omgevingsverordening van de provincie Drenthe zijn daarom beschermingszones vastgelegd rondom de telescopen. Astron verzoekt de gemeente om de beperkingen, zoals deze zijn genoemd in de Provinciale Omgevingsverordening, ook op te nemen in de Duurzaamheidsvisie.

Reactie gemeente

De Duurzaamheidsvisie is een visie op hoofdlijnen. Wij onderkennen de belangen van Astron en wij zullen bij de uitwerking van de Duurzaamheidsvisie de beschermingszones respecteren. De komende maanden gaan we met onze stakeholders en inwoners de tender voor grootschalige zonne-energie uitwerken. Wij zien Astron nadrukkelijk als stakeholder en zullen u betrekken bij het opstellen van de tender. Daarnaast zullen we de belangen van Astron verwoorden in het uitvoeringsprogramma dat wij gaan opstellen als concrete uitwerking van de Duurzaamheidsvisie.

3. TP Solar BV – Melbournestraat 9, 1175 RM, Lijnden

Zienswijze

Blz. 12: U gaat uit van 30% zon op daarvoor geschikte daken. Onze ervaring landelijk geeft aanzienlijk lagere cijfers voor het percentage zon op dak. Wij zien een percentage van 20% als realistisch. Wij vragen U daarom dit percentage te heroverwegen en toe te voegen aan het aantal hectare dat beschikbaar is voor zonneparken.

Reactie gemeente

Wij kiezen expliciet voor een hoge ambitie zon op dak aangezien er veel (agrarische) bedrijven in de gemeente zijn met een groot dakoppervlak. Met deze hoge ambitie voor zon op dak willen we juist het aandeel zon in veldopstelling beperken zodat er ook voldoende

grond overblijft voor andere functies. De duurzaamheidsvisie passen we daarom op dit punt niet aan.

Zienswijze

Blz. 12: Indien de gemeente overgaat tot een tendersystematiek dan is in samenspraak met Tennet/Enexis een toewijzing mogelijk van de beschikbare netcapaciteit. De projecten die de tender winnen kunnen dan aangesloten worden.

Reactie gemeente

Wij zijn in gesprek met Enexis, om dit te bereiken. Als gemeente kunnen we geen toewijzing garanderen voor het afzetten van de opgewekte elektriciteit op het net. Wel zetten we ons als gemeente in om met de netwerkbedrijven een oplossing te vinden om een aansluiting mogelijk te maken. Hiervoor is het in eerste instantie nodig om de potentiële locaties in beeld te hebben zodat de netbeheerder gericht aanpassingen kan verrichten aan het netwerk.

Zienswijze

Blz. 12: Figuur 7 is voor alle professionele partijen die zonneparken ontwikkelen een gegeven. TPSolar werkt voor al haar projecten met deze onderdelen.

Reactie gemeente

Voor kennisgeving aannemen.

Zienswijze

Blz. 13: Wat is het verschil tussen zonneparken met een optimale inrichting en zonneparken met een ruime inrichting? Wij bouwen alleen maar zonneparken met een zuidopstelling. Op basis van welke uitgangspunten bent u gekomen tot dit onderscheid?

Reactie gemeente

De optimale inrichting gaat uit van een oost-west opstelling waarbij de ruimte optimaal benut is. Daarnaast gaan we er vanuit dat de opbrengst door innovatie met 15% toeneemt. De ruime inrichting is een zuid-opstelling met extra ruimte (4 meter) tussen de rijen, zodat er ruimte overblijft voor een ecologische inrichting. Er zijn natuurlijk meer opstellingen mogelijk, maar deze twee varianten zijn gekozen om een bandbreedte aan te geven.

Zienswijze

Wij ontwikkelen altijd samen met de grondeigenaren, de omwonenden en op basis van een goede inpassing. Onze expertise stellen wij ter beschikking aan de lokale grondeigenaren om te komen tot het best mogelijke project. Meedenken en meeparticiperen is altijd ons uitgangspunt.

Reactie gemeente

Voor kennisgeving aannemen.

Zienswijze

Blz. 14: Wij willen sterk benadrukken dat het heel belangrijk is dat de gemeente zo spoedig mogelijk de uitgangspunten van de maatschappelijke tender vrijgeeft. Wij hebben ervaring

met deze trajecten en zien dat er wederom grote vertraging kan optreden als eerst de Duurzaamheidsvisie definitief wordt vastgesteld en pas daarna gestart wordt met de tendersystematiek. Kunt u aangeven welk tijdstraject u voor ogen heeft met het definitief maken van de tender uitgangspunten?

Reactie gemeente

Wij gaan de komende maanden in samenspraak met onze belangenorganisaties en inwoners de tenderuitgangspunten schrijven. De verwachting is dat we de tender in de tweede helft van 2020 ter vaststelling kunnen aanbieden aan de raad. Zo spoedig mogelijk daarna, zodra er voldoende uitzicht is op netcapaciteit, zullen we de tender kunnen openstellen.

4. Woonservice – Postbus 29, 9430 AA, Westerbork

Zienswijze

Pagina 8: In de Duurzaamheidsvisie wordt gesproken dat het landelijke Klimaatakkoord in de maak is. Dit Klimaatakkoord ligt er inmiddels toch al?

Reactie gemeente

Het klimaatakkoord ligt er inmiddels inderdaad al. De tekst van de duurzaamheidsvisie passen we daar op aan.

Zienswijze

Pagina 13: de opgave voor Midden-Drenthe bedraagt 352 TJ. Welk aandeel hiervan kan met zon op dak worden opgewekt?

Reactie gemeente

De totale opgave voor Midden-Drenthe bedraagt 552 TJ. Van deze 552 TJ willen we 200 TJ opwekken met behulp van zon op dak. De resterende 352 vullen we in met groot- en kleinschalig zon in veldopstelling en kleinschalig wind. Bijlage 3 van de Duurzaamheidsvisie geeft een goed overzicht van de energieopgave van Midden-Drenthe.

5. Groenleven – De Ynfeart 7, 8447 GM, Heerenveen

Zienswijze

Om te voorkomen dat projecten met een goede inpassing en acceptatie van de gemeenschap, worden vertraagd door een tender, stellen we een verfijning van de Duurzaamheidsvisie voor. Dit kan worden bereikt door de introductie van een zonneladder. Door de maatschappelijke tender toe te spitsen op de *grondgebonden initiatieven*, en de projecten in andere categorieën; daar waar geen kostbare gronden worden ingezet, op een reguliere manier te vergunnen, kunnen kansrijke initiatieven sneller worden gerealiseerd. De zonneladder helpt bij het maken van deze afweging.

Reactie gemeente

De Duurzaamheidsvisie is een visie op hoofdlijnen, waarin we aangeven wat onze opgave is en met welke energiemix we deze willen invullen. Dit werken we vervolgens concreet uit in de tender en in het uitvoeringsprogramma. Daarin zullen we de zonneladder handen en voeten gaan geven.

Zienswijze

Medewerking te verlenen aan het drijvende zonnepark bij de zandwinning aan De Musels 2, te Beilen.

Reactie gemeente

De Duurzaamheidsvisie is een visie op hoofdlijnen, waarin wij geen concrete projecten benoemen. Over uw initiatief van een drijvend zonnepark zijn en blijven wij met u in gesprek, binnen de kaders van de doelstellingen die we in de Duurzaamheidsvisie hebben verwoord.

6. Attero – Postbus 40047, 7300 AX, Apeldoorn
--

Zienswijze

Attero's zonnepark: In paragraaf 2.1 wordt Attero terecht genoemd als grote producent van hernieuwbare elektriciteit dankzij Attero's afvalenergiecentrale. Bij de huidige projecten (waaronder lokale initiatieven) die genoemd worden in 2.1.1 zien wij ons initiatief voor een grootschalig zonnepark op Attero's stortplaats niet genoemd. Dit initiatief gaat niet ten koste van landbouwgrond en past daarom op de bovenste trede van de Zonneladder van de Provincie Drenthe. Bovendien is de aansluiting op het elektriciteitsnet al voorhanden, het bestemmingsplan hierin al voorziet en er draagvlak is vanuit de omgeving is dit grootschalige initiatief direct uitvoerbaar. Wij zouden het dan ook op prijs stellen als dit initiatief wordt opgenomen in de genoemde lijst van huidige projecten.

Reactie gemeente

De Duurzaamheidsvisie is een visie op hoofdlijnen, waarin wij geen concrete projecten benoemen. Over uw initiatief van een zonnepark op de stortplaats zijn en blijven wij met u in gesprek, binnen de kaders van de doelstellingen die we in de Duurzaamheidsvisie hebben verwoord.

Zienswijze

Attero's warmte: In paragraaf 2.2.1 wordt gerefereerd aan Attero's hernieuwbare warmte. Het is de verwachting van Attero dat er in de toekomst nog meer bedrijven zich zullen vestigen naast Attero om duurzame warmte (en secundaire grondstoffen) af te nemen. Hierdoor zal het totale warmteverbruik in Midden-Drenthe verder stijgen als ook het percentage hernieuwbare warmte daarbinnen. Indien in de toekomst door gemeente Midden-Drenthe overwogen wordt om een warmtenet c.q. stadsverwarming te ontwikkelen, dan kan Attero's afvalenergiecentrale gezien worden als één van de belangrijke warmtebronnen op dit net.

Reactie gemeente

Voor kennisgeving aannemen.

Zienswijze

Naast warmte produceert Attero ook grootschalig groengas. Attero is verantwoordelijk voor bijna een kwart van de Nederlandse groengas productie. De grootste groengas productie door Attero vindt plaats op haar locatie Wijster. Dit groengas wordt nu op de vrije markt

verkocht. Daarbij worden conform NTA8080 door Attero ook groengas certificaten verkocht aan de gasleveranciers. Het is ook mogelijk voor de gemeente om bij haar gasleverancier om (Attero) groengas certificaten te kopen voor de vergroening van het gasverbruik van bijvoorbeeld gebouwen van de gemeente, zoals het gemeentehuis, scholen en zwembaden.

Reactie gemeente

Samen met andere Drentse gemeenten, de provincie en de VRD zijn we bezig met een gezamenlijk inkoopcollectief om energie in te kopen voor de periode 2021-2022. We streven naar 100% groene energie, voor zowel elektriciteit als gas. We proberen dit zoveel mogelijk lokaal in te kopen. Dit is echter wel afhankelijk van de beschikbaarheid van zowel elektriciteit als gas.

Zienswijze

Circulaire economie: Attero onderschrijft de doelstelling om naar een circulaire economie te komen. In het beleid van veel gemeenten zien wij daarbij een focus op het reduceren van restafval dat zich uit in een doelstelling op de hoeveelheid restafval per huishouden. In de praktijk wordt er daardoor bij gemeenten vaak ingezet om zoveel mogelijk gescheiden in te zamelen zonder daarbij streng te zijn op de kwaliteit van inzameling. Daardoor is in Nederland de verontreiniging in gft-afval verviervoudigd en in pmd-afval verdrievoudigd vergeleken met 2010. Het is dan ook Attero's advies dat gemeenten een doelstelling formuleren voor recycling in plaats van een reductie op gescheiden ingezameld restafval en zichzelf doelstellingen opleggen om de hoeveelheid vervuiling in gescheiden ingezamelde stromen terug te brengen naar het niveau van 2010.

Reactie gemeente

In de periode 2020 /2021 stellen we nieuw afvalstoffenbeleid op. We herkennen de ontwikkelingen dat er steeds meer verontreinigingen in zowel het gft-afval als het pmd-afval aanwezig is. In het nieuwe afvalstoffenbeleid zal naar deze ontwikkeling ook de aandacht gaan. Eind 2019 heeft de gemeente al een plan van aanpak om verontreiniging in het pmd-afval tegen te gaan laten vaststellen.

Zienswijze

Attero juicht de ambitie van de gemeente om meer circulair in te kopen toe. In de praktijk letten veel overheden bij circulair inkopen nu op het feit of een product dat men inkoopt aan het einde van haar leven weer recyclebaar is. Volgens Attero zit de grootste uitdaging in de beperkte vraag naar producten die uit gerecycled materiaal bestaan. En de Rijksoverheid heeft een doelstelling gesteld van 10% circulair inkopen in 2020. Tegelijkertijd willen we nu al meer dan 50% van ons afval recyclen. Attero zou het daarom toejuichen als de Gemeente Midden-Drenthe in elke aanbesteding (van elke product of dienst) gunningspunten zou willen opnemen (dus niet noodzakelijkerwijs een eis) voor de toepassing van gerecycled materiaal.

Reactie gemeente

De gemeente Midden-Drenthe is ondertekenaar van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVI). In het actieplan dat hieruit voortkomt komt hebben wij onze ambities op gebied van MVI beschreven. Wij leggen in het actieplan de focus op de thema's Innovatie, Circulair, SROI en Klimaatbewust. Circulariteit is daarom een

aandachtspunt bij toekomstige aanbestedingen. Iedere aanbesteding betreft maatwerk. Daarom bekijken we per aanbesteding welke mogelijkheden er zijn op gebied van circulair inkopen.

7. Inwoner 1

Zienswijze

Om uw doelstelling van 352 Tj te halen zal de ontwikkeling van 'zon op land' moeten plaatsvinden op minimaal 95 en (maximaal) 140 hectare grond. De grondposities welke geschikt zijn en/of gemaakt kunnen worden voor dergelijke ontwikkelingen zijn in bezit van particulieren agrariërs die bestaansrecht ontleen aan agrarisch grond voor haar bedrijfsvoering. Toch lijkt het dat u voorstaat om de verdiensten uit 'zon op land' ontwikkeling voor 50% terug te laten vloeien in de direct en nabij gelegen omgeving. Dit is een nobel streven. Echter, in de praktijk kleven er nogal wat bezwaren om een dergelijke ambitie haalbaar te maken. Een agrariër zal geconfronteerd worden met grote fiscale bezwaren door onttrekking van landbouwgrond uit zijn/haar bestaande agrarische bedrijf. Bij teveel onttrekking zal de belastingdienst dit duiden als staken van de onderneming met alle gevolgen van dien. Heeft de gemeente nagedacht over dergelijke consequenties? Ook in het licht van haar ambitie om 50% van de opbrengsten lokaal te houden dan wel terug te laten vloeien naar de direct en nabij gelegen omgeving?

Reactie gemeente

Wij gaan agrariërs niet verplichten om hun grond beschikbaar te stellen voor zonne-energie. Wij vinden het een afweging van de individuele (agrarische) ondernemer om hierin een keuze te maken.

Zienswijze

Hoe gaat de gemeente om met de ruimtelijke en financiële consequenties voor zowel de grondeigenaar en de bewoners uit het directe gebied? Heeft de gemeente al beleid op de dergelijke nieuwe ontwikkelingen?

Reactie gemeente

We starten een Maatschappelijke Tender voor de realisatie van de ambitie van grootschalig zon op land. Hierin zullen we samen met lokale partners en inwoners de kaders voor grootschalig zon op land bepalen. We gaan onder andere in overleg met LTO-Noord afdeling Midden-Drenthe en de DAJK. De verdeling van lusten en lasten krijgt in de Tender ook een plek.

Zienswijze

Ook voor de omgeving zijn bezwaren voelbaar betreffende een dergelijke ontwikkeling: het landschappelijke kwaliteitsniveau komt behoorlijk onder druk te staan wanneer deze grootte aan percelen vol komen te liggen met zonnepanelen. Vanuit dit oogpunt is het een stuk eenvoudiger, en in onze ogen landschappelijk mooier, om eerst de daken te benutten.

Reactie gemeente

We hebben in de Duurzaamheidsvisie de ambitie uitgesproken om minstens 30% van het geschikte (agrarische) dakoppervlak vol te leggen met zonnepanelen. Dit om zo weinig

mogelijk kostbare grond te gaan gebruiken voor energieopwekking. Met alleen zon op dak alleen halen we onze ambitie niet om energieneutraal te worden. Wanneer er zonneparken worden ontwikkeld, gaat dit in nauwe samenwerking met de omgeving.

Zienswijze

Kleine windmolens die ingepast kunnen worden op agrarische erven genereren nauwelijks elektriciteit opbrengsten in en voor uw omgeving. De molens hebben een te lage tiphoogte om voldoende stroom op te wekken uit de toch al beperkte aan kracht zijnde windsnelheid en -kracht. Met een terugvallende salderingsregeling is het voor de agrariërs nauwelijks rendabel te maken een molen te plaatsen die aan de gemeentelijke kaders voldoet. Wat is uw zienswijze hierover?

Reactie gemeente

Naar aanleiding van de wensen van (agrarische) ondernemers en inwoners willen we met de Duurzaamheidsvisie kleine windmolens gaan toestaan. Het is aan de individuele (agrarische) ondernemer of particulier om hierin een keuze te maken.

Zienswijze

Stelt de gemeente een fonds beschikbaar zodat de agrariër niet met een extra kostenpost geconfronteerd wordt door het plaatsen van een kleine windmolen? U stelt in uw brief dat de gemeente geen grote windmolens (200 m) zal toestaan. Wel schetst u in uw brief een beeld over het lastige pakket ten aanzien van te nemen keuzes om uw doel- en taakstelling aan duurzame energie op te leveren. Wij willen hier graag over met u in gesprek. Wij zien in de toekomst mogelijke oplossingsrichtingen mits we gezamenlijk optrekken en respect en rekening houden met elk onze belangen. Grond is voor welke keuze dan ook een middel om te kunnen komen tot een bijdrage in de energie-transitie en uw gemeentelijke taakstelling. Met deze reactie hopen wij enerzijds antwoorden te krijgen op de in onze brief gestelde vragen en daarnaast bieden we een opening voor een gesprek waarbinnen we concreet aan de slag kunnen.

Reactie gemeente

We stellen een facet bestemmingsplan op waarmee het mogelijk wordt dat (agrarische) ondernemers of particulieren zonder een uitgebreide procedure (en met minimale kosten) een kleine windmolen kunnen plaatsen.

De gemeente stelt geen fonds of subsidie beschikbaar. Het is aan de individuele ondernemer of particulier om hierin een afweging te maken.

Uiteraard zijn wij altijd bereid om met u in gesprek te gaan.

8. Inwoner 2

Zienswijze

Met interesse heb ik het Ontwerp Duurzaamheidsvisie Midden-Drenthe gelezen. Ik juich het toe dat er naast het energievraagstuk ook aandacht is voor de productie en het gebruik van voedsel. Echter, in dit hoofdstuk 'sectie 2.4' mis ik nog wel een doelstelling voor de transitie naar meer plantaardige eiwitten. Het is klip en klaar dat ons Westerse dierintensieve dieet

verantwoordelijk is voor een groot deel van onze vervuiling, waaronder stikstof en broeikasgassen. Ook neemt dierlijk voedsel een onevenredig groot beslag op het grondgebruik en de beschikbaarheid van zoetwater door de lage conversiefactor van het dier [1]. In de Duurzaamheidsvisie lees ik: Onze productie moet schoner: het doel is om chemicaliën en ander afval in de lucht, water en bodem te verminderen sectie 2.4.2 Hierbij kan men m.i. niet voorbij gaan aan het verschil in productie van dierlijke en plantaardige eiwitten. Het Nederlandse initiatief 'Green Protein Alliance' verwoordt het als volgt [2]: "...eten we meer plantaardige dan dierlijke eiwitten, dan kunnen we maar liefst 25% van de klimaatdoelstellingen halen die ons land zich tot doel heeft gesteld. Dat komt omdat de productie van vlees, melk en kaas zorgt voor de uitstoot van broeikasgassen, maar ook veel vraagt van onze bodem, en het land. En daar moeten we, met een groeiende wereldbevolking, zuinig mee omgaan. Een meer plantaardig dieet is daarmee minstens zo nuttig als, bijvoorbeeld, elektrisch rijden of duurzame energie afnemen." Een transitie naar meer plantaardige eiwitten kunnen we niet alleen aan de markt overlaten, ook 'lokale' overheden moeten het goede voorbeeld geven. Ik hoop daarom dat er nog een doelstelling geformuleerd kan worden in dit kader, bijvoorbeeld het creëren van bewustwording bij burgers middels lezingen of een transitie naar plantaardig binnen de eigen organisatie.

Reactie gemeente

We nemen als gemeente geen actieve rol in de eiwittransitie. Wanneer er initiatieven vanuit de samenleving komen, denken we daar overigens wel graag in mee en faciliteren we waar we kunnen.

9. Inwoner 3

Zienswijze

Voor de opwekking van duurzame energie wordt er vooral gekeken naar zonnepanelen. In de visie wordt de mogelijkheid van grote windmolens afgewezen. Naar mijn inzien is dit erg kort door de bocht en lijkt mij een combinatie van zowel grote windmolens als zonneweides een goede optie. Grootschalige zonneweides kan beslag leggen op goede landbouwgrond. Deze grond wordt uit productie genomen, de agrarische grondmarkt wordt hierdoor ontwricht, en het zicht op deze weides is ook niet bijster mooi. Grote windmolens kunnen geluidsoverlast geven. Een goede plek zou dan ook het Attero terrein daarvoor zijn. Bovendien wordt er over kleine windmolens gesproken met tiphoogte van 21 meter. In die branche gaan de ontwikkelingen ook door en door zo duidelijk aan te geven dat ze niet hoger mogen dan 21 meter, kan dit toekomstige mogelijkheden van kleine windmolens maar toch iets hoger dan 21 meter in de weg staan. Helaas lopen nu veel agrarische ondernemers tegen het feit aan dat er geen zonnepanelen geplaatst kunnen worden op de daken, omdat teruglevering naar het elektriciteitsnet in mogelijk is. De capaciteit daar is onvoldoende en dit neemt nog verscheidene jaren in beslag voordat het wel mogelijk is.

Reactie gemeente

Het is onze inschatting dat er op dit moment onvoldoende draagvlak in de gemeente is voor grote windturbines. Willen we de energietransitie realiseren, dan is het belangrijk dat iedereen daaraan meewerkt. Daarom zetten wij in op zon op land. Wij realiseren ons dat dit beslag legt op agrarische grond. Om hier heel zorgvuldig mee om te gaan en te voorkomen

dat de agrarische grondmarkt ontwricht wordt, gaan we werken met een maatschappelijke tender. Deze gaan we samen met onze stakeholders en inwoners opstellen.

Met de maximale hoogte van de kleine windmolens sluiten we aan bij wat maximaal toegestaan is in de Provinciale omgevingsverordening Drenthe. Wij mogen hier niet van afwijken. Uw zienswijze zullen wij op dit punt onder de aandacht van de provincie brengen. Voor een nadere toelichting verwijzen we graag naar de ambtelijke aanpassing die wij op dit punt voor de Duurzaamheidsvisie voorstellen.

De problemen met de netwerkcapaciteit onderkennen wij. Wij zijn hierover voortdurend in overleg met Enexis, om tot een oplossing te komen. De belangen van onze agrarische ondernemers brengen we in deze gesprekken aan de orde.

10. Inwoner 4

Zienswijze

Hierin wil ik in gaan op de volgende zaken:

- Formaat windmolens
- Issue ontoereikende netcapaciteit

Formaat windmolens: in uw visie schrijft u: “We zien geen mogelijkheden voor grote windmolens (tiphoogte hoger dan 21 meter)”. Als bewoner zie ik de mogelijkheid wel om grotere windmolens te plaatsen dan die van een tiphoogte van 21 meter (kleine windmolens). Ten eerste hebben deze kleine windmolens hebben in onze regio (Drenthe) geen verdienmodel omdat het hier niet hard genoeg waait. Daarbij zie ik wel mogelijkheden om in de toekomst wel grotere windmolens te plaatsen in ons gebied, ook wel met draagvlak. Daarom vind ik het ook niet verstandig om in deze visie de beperking van formaat van een windmolen op te nemen. Deze beperking moet er mijn inziens daarom uit.

Issue ontoereikende netcapaciteit: Deze beperking van de beperkte capaciteit is er. Vervolgens is het ook aan de gemeente hoe hier mee om te gaan. In de visie is ook opgeschreven “opbrengsten in de regio houden”, daarom dient er een voorkeurspositie te worden gecreëerd worden voor kleinere lokale initiatieven zoals op daken. Dit ten koste van zonneakkers. Zonneakkers zijn veelal initiatieven gedragen door groter externe partijen en hebben ook een grotere inpakt op ons landschap. Ik wil onderkennen dat zonneakkers nodig zijn maar daarbij dient capaciteit op dak voorrang te krijgen op het net ten kosten van zonneakkers om de genoemde argumenten.

Reactie gemeente

Naar aanleiding van de wensen van (agrarische) ondernemers en inwoners willen we met de Duurzaamheidsvisie kleine windmolens gaan toestaan. Het is aan de individuele (agrarische) ondernemer of particulier om hierin een keuze te maken.

Zoals u terecht opmerkt, zien wij op dit moment in de gemeente niet voldoende draagvlak voor grote windturbines. Willen we de energietransitie realiseren, dan is het belangrijk dat iedereen daaraan meewerkt. Daarom zetten wij in op zon op land. Over enkele jaren zullen wij de Duurzaamheidsvisie evalueren en kijken of onze doelstellingen voor besparing, zon op

dak, kleine windmolens en zon op land worden gehaald of niet. Het is niet uitgesloten dat in dat kader de discussie over grote windturbines weer aan de orde moet komen.

De beperking van het formaat van de windmolen komt voort uit de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

Over de netcapaciteit zijn wij voortdurend in gesprek met Enexis, om tot oplossingen te komen. Daarin vragen we ook uitdrukkelijk aandacht voor de aansluitmogelijkheden van kleine initiatieven: zon op dak, kleine windmolens en kleine zonneparken. Wij willen voorkomen dat de noodzakelijke grootschalige parken aansluiten op het net, ten koste van de kleinschalige initiatieven. Ons doel is dat alle initiatieven kunnen aansluiten.

11. Duurzaam Drijber

Zienswijze

Er wordt gesteld dat er voldoende draagvlak is gevonden in de gemeente. Wij vinden 2 % van de inwoners een magere vertegenwoordiging. Als oorzaak hiervoor denken wij dat er niet tijdig informatie is verstrekt, waardoor burgers/organisaties niet voldoende kans hebben gekregen bij te dragen m.n. in de dialoogsessies. Wij vragen ons dan ook af welke visie de gemeente heeft ten aanzien van het creëren van maatschappelijk draagvlak bij bijvoorbeeld burgers in het buitengebied.

Reactie gemeente

Voor het opstellen van een visie vinden wij een aandeel van 2% (circa 500 tot 600 personen) van de bevolking een mooi en representatief resultaat. Ons inziens hebben wij met de straatinterviews, de dialoogsessies zon en wind en de bijeenkomsten met stakeholders breed uit de samenleving meningen en ideeën opgehaald waarop we een goed duurzaamheidsbeleid kunnen baseren.

We beschikken niet over een specifiek beleidsplan voor participatie. Per onderwerp bekijken we hoe het participatieproces vorm moet krijgen.

Zienswijze

Zon PV stimuleren op tenminste 30% van de geschikte daken. Waarom slechts 30% van de geschikte daken? Om kostbare landbouwgrond te behouden zou het streven veel hoger kunnen zijn. Bijkomend voordeel is dat er minder afbreuk wordt gedaan aan de natuurbeleving van de inwoners.

Reactie gemeente

We zijn het er zeker mee eens dat zon op dak belangrijk is om het ruimtegebruik voor zon op land te beperken. 30% van de daken is echter al een flinke opgave. Zie ook inspraakreactie 3, opmerking 1. Hier wordt aangegeven dat 30% te ambitieus is.

Niet alle daken zijn (direct) geschikt voor zonPV, wegens bijvoorbeeld de draagkracht van de daken en de oriëntatie. Daarnaast zijn veel daken van particulieren, die we niet kunnen dwingen om zonnepanelen te plaatsen.

Zienswijze

Een mix van zonnevelden en kleine windmolens inpassen in het landschap wordt door ons ondersteund, mits daarmee de natuurbeleving van de inwoners niet wordt aangetast. Een mix van molens en panelen op één terrein zou mogelijk moeten zijn.

Reactie gemeente

Dit is met de huidige visie mogelijk.

Zienswijze

In de visie staat een getal genoemd van 95/141 ha benodigde grond. Voor een duidelijk beeld zouden wij graag willen weten hoe dit zich verhoudt tot de totale oppervlakte van onze gemeente en tot de oppervlakte agrarisch gebonden grond (die daarvoor ingeleverd moet worden).

Reactie gemeente

De totale oppervlakte van de gemeente Midden-Drenthe is 34.587 ha: 34.079 ha land en 508 ha water. Van het oppervlak land is 2.140 ha bebouwd en is 8.899 ha natuur (Nederlands Natuurnetwerk). Het oppervlak akkerland is 13.187 ha en het oppervlak grasland (niet allemaal agrarisch gebruik!) is 11.507 ha.

Met een ruime opzet is het benodigd oppervlak zonnepark 1,2% van het grasland en 0,4% van de gemeente.

Zienswijze

Als doel in de visie voor invulling van de elektriciteitsbehoefte wordt uitgegaan van het verbruik in 2016. Wij missen hierbij uw visie op het invullen van de transitie gas en mobiliteit naar elektriciteit. Dit ligt ons inziens wel in het verschiets met warmtepompen en elektrisch rijden. Bij 50% transitie neemt de elektriciteitsbehoefte toe met een factor 4! Tevens geeft u aan dat er een vraag vanuit de RES kan komen (wat wij ook zeer waarschijnlijk vinden gezien de omliggende gemeenten) maar een visie hierop ontbreekt.

Reactie gemeente

Mobiliteit is in deze visie buiten beschouwing gelaten, omdat dit niet op gemeentelijk niveau opgelost kan worden.

Voor warmte is wel een extra elektriciteitsbehoefte meegenomen. Hoe de warmtetransitie vormgegeven wordt, komt pas in het vervolgtraject. Dit kan de opgave voor elektriciteit nog beïnvloeden. Ook de RES heeft hier invloed op. Vanuit onze behoefte om een eigen visie op duurzaamheid te maken, hebben we ervoor gekozen om niet te wachten op de resultaten van de RES. Dit zou tot vertraging in ons proces leiden, aangezien de concept RES op 1 juni 2020 wordt ingediend en de definitieve RES pas op 1 maart 2021.

Zienswijze

Aardgas blijft een groot vraagteken. De ontwikkelingen t.a.v. alternatief gas worden in een rap tempo gerealiseerd. Veeteelt en gasproductie combineren zou voor onze gemeente een prima optie kunnen zijn. Wij kijken uit naar uw warmtetransitievisie in 2021.

Reactie gemeente

We nemen uw reactie voor kennisgeving aan.

Zienswijze

Er wordt aangegeven dat de gemeente gesprekspartner is bij de energie transportbedrijven. Dit lijkt op deze manier een heel vrijblijvend karakter te hebben. De burger moet zich op

allerlei manieren aanpassen (investeren), het bedrijfsleven volgt hierin, echter, de nutsbedrijven worden de beperkende factor voor het slagen van alle plannen. Wij pleiten voor een sterkere druk van de overheid (lokaal en landelijk) op deze bedrijven tot investeren in een sterker netwerk en grotere opslagcapaciteit, en dat alles graag in een versneld tempo met het oog op de ontwikkelingen in de toekomst.

Reactie gemeente

De transportschaarste op het bestaande elektriciteitsnetwerk is een belangrijk issue wat zeker onze aandacht heeft en waar we regelmatig met de netwerkbedrijven Enexis en Tennet om tafel zitten. Zonder een adequaat netwerk is het namelijk niet mogelijk om de ambities uit de Duurzaamheidsvisie waar te maken.

Voor de netbeheerders is het belangrijk om te weten wat de ambities van de gemeenten zijn en waar de (grootschalige) ontwikkelingen van zon en wind concreet gaan plaatsvinden. De netbeheerders kunnen dan gericht aanpassingen aan het netwerk gaan doen zodat publiek geld zo adequaat mogelijk wordt ingezet. De netbeheerders zijn namelijk geen commerciële partijen, maar (semi) overheidsinstanties. Verder zijn de netbeheerders gebonden aan wet- en regelgeving. Dit houdt in onder andere in dat zij vraag gestuurd moeten werken en daarom niet op eigen initiatief mogen investeren in het net. Ook mogen netbeheerders niet investeren in systemen voor energieopslag. Dit mogen alleen commerciële partijen zoals ontwikkelaars van zonneparken.

Met het opstellen van de duurzaamheidsvisie worden de ambities voor duurzame energieopwekking vastgelegd. Dit is de eerste belangrijke stap. De vervolg stap is om concrete locaties voor (grootschalige) duurzame energieopwekking in beeld te brengen. Dit wil de gemeente onder andere doen door in samenwerking met stakeholders de maatschappelijke tender voor zonneparken op te zetten en te inventariseren waar behoefte is voor b.v. grootschalig zon op dak.

Ook is het opstellen van de Regionale Energiestrategie Drenthe (RES Drenthe) een belangrijk proces. In de RES Drenthe wordt namelijk de ambitie voor duurzame energieopwekking van alle Drentse gemeenten opgenomen. Tegelijkertijd kunnen we met de RES Drenthe een gezamenlijk signaal aan de Rijksoverheid afgeven dat we als samenwerkende partijen graag willen inzetten op duurzame energieopwekking maar dat de randvoorwaarden hiervoor ontbreken en dat hierop ook actie wordt verwacht van de Rijksoverheid.

Zienswijze

De thema's Circulaire Economie en Voedsel komen er in deze visie bekaaid van af. De reductie van verspilling, verpakkingen en afval en de productie van duurzaam voedsel zou in het kader van de CO2 uitstoot meer aandacht mogen krijgen. De impact hiervan op onze natuur in de gemeente is voor ons een zwaarwegend punt.

Reactie gemeente

De thema's circulaire economie en voedsel werken we verder en concreter uit in het uitvoeringsprogramma. Dit pakken we graag op met onze stakeholders.

Zienswijze

Wij missen het thema Groen in deze visie. Hoewel de visie op basis van heldere uitgangspunten (en de informatie uit de enquêtes) duidelijk stelling neemt en zegt ook de natuur en het landschap te gaan beschermen, zien we hier weinig van terug. De visie is nu hoofdzakelijk geënt op CO2 reductie. We pleiten voor een bredere visie waarin ook een beeld wordt geschetst dat betrekking heeft op de bescherming van natuur en landschap maar ook op mobiliteit en biodiversiteit.

Reactie gemeente

De thema's natuur, biodiversiteit en mobiliteit komen terug in de Omgevingsvisie die parallel aan de duurzaamheidsvisie opgesteld is.

Zienswijze

Hoe denkt de gemeente te komen tot een goede (eerlijke!) verdeling van de lusten om die vervolgens in te zetten voor verdere verduurzaming?

Reactie gemeente

De opbrengsten van het zonnepark Leemdijk, ontwikkeld door de gemeente, worden ondergebracht in een duurzaamheidsfonds waarmee we duurzaamheidsinitiatieven vanuit inwoners gaan ondersteunen.

In de maatschappelijke tender voor grootschalige zonneparken wordt financiële participatie één van de belangrijkste afwegingskaders. Inschrijvers dienen zelf met een voorstel te komen hoe zij een deel van de opbrengsten van het park laten terugstromen naar de omgeving, zorgen voor een zo groot mogelijk lokaal eigendom van het park en ook zoveel mogelijk lokale partijen betrekken bij de ontwikkeling van het park.

12. Inwoner 5

Zienswijze

Een van de zaken is zonnepanelen op landbouwgrond. Er staat in de visie dat alleen voor Midden-Drenthe een oppervlakte van ongeveer 140 ha zonnepanelen nodig zal zijn voor de energiebehoefte binnen de gemeente Midden-Drenthe. Dit heeft grote impact op de landbouwgrond in de gemeente en zeker als de locaties niet zorgvuldig gezocht/gekozen worden. Er zijn mogelijk betere alternatieven voor het opwekken van duurzame energie dan zonnepanelen op landbouwgrond. Mocht het toch het geval zijn dat er zonnepanelen op landbouwgrond noodzakelijk zijn dan graag op percelen welke beperkt geschikt zijn voor alle mogelijke vormen van landbouw. Te denken valt bijvoorbeeld aan percelen veen grond met beperkte ontsluiting tot de openbare weg, als voorbeeld.

Reactie gemeente

Om te voorkomen dat er een grote impact op de landbouwgrond in de gemeente komt, gaan wij een maatschappelijke tender uitschrijven voor de grootschalige zonneparken op land. Uw opmerking over het gebruik van percelen die minder geschikt zijn van landbouw past daar helemaal bij en nemen we mee. Wij gaan de komende maanden deze tender samen met onze stakeholders en inwoners opstellen.

Zienswijze

In de visie wordt naar mijn idee te snel voorbij gegaan aan grote windmolens. Er zijn interviews en enquêtes gehouden waarbij een bepaald publiek gevraagd is naar hun mening met betrekking tot duurzame energie. Ik ben echter van mening dat dit niet de juiste afspiegeling weergeeft van de bewoners in Midden-Drenthe. Tevens is er een voorbeeld te noemen van ontwikkeling van windmolens waarbij niet het juiste draagvlak tot stand is gekomen. Er zijn volgens mij in de aanloop verkeerde keuzes gemaakt waarom het op een hetze uitloopt. Ik denk dat door een juiste aanloop procedure en zorgvuldig kiezen van een juiste plaats er ook in de gemeente Midden-Drenthe mogelijkheden zijn voor windenergie op grotere schaal waarbij de landschappelijke impact wel eens minder groot zou kunnen zijn dan 140 ha zonnepanelen. Ik wil u vragen dit te overwegen.

Reactie gemeente

Voor het opstellen van een visie vinden wij een aandeel van 2% (circa 500 tot 600 personen) van de bevolking een mooi en representatief resultaat. Ons inziens hebben wij met de straatinterviews, de dialoogsessies zon en wind en de bijeenkomsten met stakeholders breed uit de samenleving meningen en ideeën opgehaald waarop we een goed duurzaamheidsbeleid kunnen baseren.

Op dit moment zien wij in de gemeente niet voldoende draagvlak voor grote windturbines. Willen we de energietransitie realiseren, dan is het belangrijk dat iedereen daaraan meewerkt. Daarom zetten wij in op zon op land. Over enkele jaren zullen wij de Duurzaamheidsvisie evalueren en kijken of onze doelstellingen voor besparing, zon op dak, kleine windmolens en zon op land worden gehaald of niet. Het is niet uitgesloten dat in dat kader de discussie over grote windturbines weer aan de orde moet komen.

Zienswijze

Dan tot slot de realisatie van bedachte plannen en de aansluiting op het net. Ik denk dat de gemeente een proactieve rol moet nemen in de lobby richting de overheid en netbeheerders voor verzwaring van het net op korte termijn. Er worden tal van plannen en kosten gemaakt door zowel de gemeente als individuele ondernemers voor het opwekken van duurzame energie waarbij op dit moment niets gerealiseerd kan worden omdat het net onvoldoende toereikend is. Mocht verzwaring echter nog een aantal jaren op zich laten wachten dan bestaat de mogelijkheid dat er van de plannen niks gerealiseerd gaat worden omdat de ontwikkeling in opwekking duurzame energie wel door gaat. Iets wat nu bedacht wordt is over 5 jaar misschien wel een verouderde techniek. Het snel en adequaat handelen in deze om realisatie mogelijk te maken is een must om juiste invulling te kunnen geven aan de duurzaamheidsvisie.

Reactie gemeente

Wij zijn voortdurend in gesprek met Enexis om tot een oplossing te komen. Voor een nadere toelichting verwijs ik u graag naar de beantwoording van zienswijze nummer 11, opmerking 7.

13. Inwoner 6

Zienswijze

Wij zijn tegen de plaatsing van zonneakkers. Zonnepanelen horen op de daken en niet op het land.

Reactie gemeente

Wij zijn het met u eens dat zonnepanelen op daken de voorkeur hebben. Helaas zijn niet alle daken geschikt voor zonnepanelen. We kunnen daarmee niet voldoende opwekken. Dat betekent dat zonnepanelen op land wel nodig zullen zijn.

Zienswijze

Wij zijn tegen vastgestelde hoogte voor windmolens. Kleine windmolens zijn ruim 24 meter hoog en geen 21 meter hoog. Dit betekent dat kleine windmolens niet meer geplaatst kunnen worden in onze gemeente. Dat vinden wij een gemiste kans.

Reactie gemeente

De hoogte van 21 meter komt uit de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe. Wij mogen daar niet van afwijken. Uw zienswijze zullen wij onder de aandacht van de provincie brengen. Voor een nadere toelichting verwijzen we graag naar de ambtelijke aanpassing die wij op dit punt voor de Duurzaamheidsvisie voorstellen.

14. Inwoner 7

Zienswijze

Opnemen van elektrische deel auto ' s in Duurzaamheidsvisie. Energie van ons is de koepel organisatie voor Energie coöperaties en is bezig met dit project. Om dit interessante project van de grond te krijgen en ook mogelijk te maken voor particuliere deelnemers, is het van belang eerst gemeentes en/of bedrijven bereid te vinden deel te nemen.

Dit project zou volgens mij ook heel mooi passen in het duurzaamheidsprogramma van Midden Drenthe.

- de energie coöperaties worden er mee ondersteund. (participatie)
- het helpt bij het vergroten van de laadpalen infrastructuur. (RES)
- het kan de duurzaamheidsdoelstellingen dichterbij brengen.
- voorbeeld functie

Reactie gemeente

In het nieuwe Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (GVVP) gaan we aandacht besteden aan de deelauto. In het samenwerkingsverband plattelandsgemeenten P10, waar we als gemeente Midden-Drenthe ook in participeren, is ook aandacht voor de deelauto. We volgen deze ontwikkelingen nauwlettend.

Zienswijze

De duurzaamheidsvisie geeft een goed beeld van de algemene ambities van de gemeente. We beschouwen deze visie als een volgende stap richting een duurzamere gemeente. Wij roepen de gemeente wel op om de visie om te zetten in een beleidsplan en een concreet uitvoerings- programma en om door een meerjarenbegroting de benodigde middelen in beeld te brengen en ter beschikking te stellen. De in de visie benoemde acties zijn nog zeer summier. Deze verdienen aanvulling. Wij zien dat er in het participatiedocument reeds een aantal suggesties voor concrete acties zijn opgenomen. Het idee van een lokaal duurzaamheidsakkoord spreekt ons zeer aan. Wij zijn graag bereid om ook hier voor diverse thema's verdere suggesties en handreikingen te doen.

Reactie gemeente

De gemeente is van plan om in samenwerking met haar stakeholders een uitvoeringsprogramma op te stellen. De concrete suggesties die zijn gedaan, willen we in het uitvoeringsprogramma een plek geven. De eerste gezamenlijke stappen voor dit programma zijn inmiddels gezet.

Zienswijze

De in de visie genoemde thema's kunnen wij herkennen en omarmen. Wij missen wel het thema natuur en biodiversiteit, dat wat ons betreft ook plek in uw beleid verdient.

Reactie gemeente

Het thema natuur en biodiversiteit komt terug in de Omgevingsvisie voor Midden-Drenthe. Het proces voor de Omgevingsvisie loopt parallel met dat van de Duurzaamheidsvisie

Zienswijze

Duurzame elektriciteit: De uitgesproken opgave van 352 TJ is een stap in de goede richting, maar is waarschijnlijk niet genoeg om de toekomstige behoefte in de gemeente te dekken. In de toekomst zal de vraag naar elektriciteit sterk toenemen onder meer wanneer het wagenpark en de verwarming elektrisch worden. De door uw aangenomen verschuiving achten wij aan de lage kant. Het zal daarom nodig zijn om de ambitie en de duurzaamheidsvisie regelmatig te herzien. De keuze om geen grote windmolens te plaatsen kunnen wij op dit moment onderschrijven. We willen dit tijdens het RES-proces wel graag nader met u in provinciaal verband onder de loep nemen, omdat voldoende windenergie in de totale energiemix wel een plek zal moeten krijgen.

Reactie gemeente

Mobiliteit is in deze visie buiten beschouwing gelaten, omdat dit niet op gemeentelijk niveau opgelost kan worden.

Voor warmte is wel een extra elektriciteitsbehoefte meegenomen. Hoe de warmtetransitie vormgegeven wordt, komt pas in het vervolgtraject. Dit kan de opgave voor elektriciteit nog beïnvloeden. Ook de RES heeft hier invloed op. Vanuit onze behoefte om een eigen visie op duurzaamheid te maken, hebben we ervoor gekozen om niet te wachten op de resultaten van de RES. Dit zou tot vertraging in ons proces leiden, aangezien de concept RES op 1 juni 2020 wordt ingediend en de definitieve RES pas op 1 maart 2021.

We zijn ons er van bewust dat deze Duurzaamheidsvisie een startpunt is en dat regelmatige herziening nodig zal zijn op dit dynamische vakgebied.

Zienswijze

In de visie geeft de gemeente aan in te zetten op zon op daken, kleinschalige zonneparken, kleinere windmolens én grondgebonden grootschalige zonneparken. Wij vinden dat kleinschalige initiatieven die het huidige elektriciteitsnet niet verder belasten de voorkeur verdienen. Wij wijzen op het risico dat grootschalige opwek de kleinschalige initiatieven en zon op daken in de weg kan gaan staan. Wij verzoeken u hiervoor waarborgen in te bouwen in het beleid.

Reactie gemeente

In samenwerking met de netwerkbeheerders proberen wij tot een oplossing te komen om zowel de grootschalige initiatieven als de kleinschalige initiatieven doorgang te laten vinden. Ons inziens zijn beide initiatieven bij voorkeur gelijktijdig nodig. Met de grote initiatieven kunnen we op de kortere termijn de noodzakelijke robuuste stappen zetten in de verduurzaming van de energievoorziening. De kleinere initiatieven zijn nodig om op dorpsniveau of individueel niveau belangrijke stappen te zetten. Dit punt nemen we op in het uitvoeringsprogramma

Zienswijze

Wij steunen het idee van een maatschappelijke tender. Wij zijn echter van mening dat er eerst een duidelijk ruimtelijk kader ontwikkeld en vastgesteld moet worden voordat de maatschappelijke tender verder uitgewerkt kan worden. Provinciaal beleid en de gedragscode Zon op Land van brancheorganisatie HollandSolar kunnen bij het opstellen van een ruimtelijk kader richting geven. Wij hebben in Emmen ervaring met zo'n tender opgedaan. Wij gaan hierover graag met u in gesprek. Verder denken wij dat ook de coöperatieve aanpak van toepassing is op grootschaliger opgezette parken en de voorkeur verdient. Wij wijzen u daarbij graag op de aanpak van de gemeente Assen en andere voorbeelden. De Energiewerkplaats kan daarbij van dienst zijn.

Reactie gemeente

De komende maanden gaan wij samen met onze stakeholders en inwoners de tender opstellen. Daarin zullen wij het ruimtelijke kader uitwerken. Wij zien NMF Drenthe nadrukkelijk als stakeholder en zullen u benaderen voor een gesprek.

Zienswijze

Circulair: Wij omarmen dit thema en de eerste aanzet voor verdere uitwerking. Wij bevelen wel aan hier een grotere koppeling te leggen met het vergunningenbeleid en economisch beleid. Circulair gaat over meer dan alleen inkoop. Wij zien kansen voor recreatie en de bouw. Voor hulp kunt u terecht bij de provinciebrede alliantie Drenthe Bouwt Circulair. DBC is een samenwerking van NICE, Bouwend Nederland, Noordelijke Vereniging Bouw en Utiliteit en de Natuur en Milieufederatie Drenthe. Het helpen van gemeenten bij de eerste circulaire stappen en proefprojecten is het hoofddoel van deze alliantie.

Reactie gemeente

De uitwerking van het onderwerp circulaire economie krijgt een plek binnen het uitvoeringsprogramma.

Zienswijze

Voedsel: de aandacht binnen de verduurzaming van de voedselproductie is in uw visie onder andere gericht op bewustwording van consumenten en het geven van het goede voorbeeld. Wij denken dat juist nu de tijd rijp is voor de gemeente om de transitie richting een natuurinclusieve kringlooplandbouw in de beldisvisie op te nemen. Er is behoefte aan concrete maatregelen en ondersteuning van agrariërs en andere stakeholders om de agri-food sector te verduurzamen.

Reactie gemeente

De uitwerking van het onderwerp voedsel krijgt een plek binnen het uitvoeringsprogramma. Onder andere de natuurinclusieve landbouw zal hier binnen een plek krijgen.

Zienswijze

De Natuur en Milieufederatie blijft ook in de toekomst bereid om mee te denken en te onderzoeken hoe wij de gemeente Midden-Drenthe kunnen steunen bij het afronden van deze visie en deze vervolgens om te zetten in concreet uitvoeringsprogramma.

Reactie gemeente

Van dit aanbod maken we graag gebruik.

16. Inwoner 8

Zienswijze

Er wordt gesproken over circulaire economie. Ik denk dat mijn idee daar in meegenomen kan worden. De afvalstromen die op de milieustraat terechtkomen en die nog goed genoeg zijn om weer hergebruiken en apart houden. Circulair. Idee: Mensen vanuit een uitkeringssituatie werkervaring op laten doen door hiermee aan de slag te gaan. Kijk voor de aardigheid eens naar het programma over de kringloopwinkels. Hier vinden mensen naast bevrediging in werk, sociaal contact ook een luisterend oor. Zinvol bezig zijn, willen we dat niet allen? Lijkt mij van veel gebieden, o.a. participatie, milieudoelen waar de gemeente een voortrekkersrol heeft een grandioos idee. Win-Win situatie.

Reactie gemeente

De gemeente neemt dit idee mee in het uitvoeringsprogramma voor de Duurzaamheidsvisie en werkt het daarin verder uit.

Zienswijze

Verder vind ik het als bewoner van deze wereld niet meer van deze tijd dat winkeliers hun deuren van de winkel open laten staan en dat het kostbare gas zomaar de koude buitenlucht instroomt. "je stookt toch niet voor de burens". Voorstel neem dit op in de regels, richtlijnen, doe aan voorlichting, wat ook maar. Maar laat het niet langer meer gebeuren.

Reactie gemeente

De gemeente gaat aan de slag met een Warmtetransitievisie en wijkuitvoeringsplannen om wijken 'aardgasloos' te maken. Energiebesparing maakt hier ook een belangrijk onderdeel vanuit. Uw punt zullen we met de wijkuitvoeringsplannen voor Beilen meenemen.

Ambtelijke aanpassing

Tenslotte wordt er ambtelijk nog een aanpassing voorgesteld. Deze aanpassing is hieronder benoemd, waarbij tevens is aangegeven op welke wijze we de Duurzaamheidsvisie aanpassen.

1. Kleine windmolens

In een aantal zienswijzen is aangekaart dat de standaardhoogte van een kleine windmolen inmiddels hoger is dan de 21 meter die in de Duurzaamheidsvisie genoemd staat. Volgens deze indieners moeten kleine windmolens een tiphoogte van 24 meter hebben, om rendabel te zijn.

De maximale hoogte die in de Duurzaamheidsvisie staat, komt uit de Provinciale omgevingsverordening Drenthe. Wij mogen daar niet van afwijken. Wel werkt de provincie op dit moment aan een herziening van de omgevingsverordening. Wij zijn van mening dat een hoogte van 24 meter in het landschap niet veel anders zal overkomen dan een hoogte van 21 meter. Daarom gaan we met de provincie in overleg over aanpassing van de verordening.

Om de Duurzaamheidsvisie meer flexibiliteit te geven met betrekking tot de kleine windmolens, stellen we voor in de tekst van de Duurzaamheidsvisie te verwijzen naar de Provinciale omgevingsverordening.

Aanpassingsvoorstel

De tekst op pagina 11 in de rode balk onder 6 te wijzigen in:

'Wij staan onder nog uit te werken voorwaarden positief tegenover de toepassing van kleine windmolens (met een maximale ashoogte die voldoet aan de Provinciale omgevingsverordening Drenthe), wanneer dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap'.

De tekst wordt daarmee iets ingewikkelder, maar stelt ons wel in staat bij initiatieven van kleine windmolens aan te sluiten bij het meest actuele provinciale beleid. De genoemde voorwaarden gaan we uitwerken in een bestemmingsplan voor kleine windmolens, dat we te zijner tijd ter consultatie aan u zullen voorleggen.